

گزارش نماتدهای انگل گیاهی مزارع چغندر قند استان آذربایجان غربی

نبی خضری نژاد^۱، غلامرضا نیکنام^۱ و یوبرت قوستا^۲۱- گروه گیاه پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز ۲- گروه گیاه پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ارومیه *Khezri_n@yahoo.com*

به منظور بررسی تنوع زیستی نماتدهای انگل گیاهی مزارع چغندر قند استان آذربایجان غربی نمونه‌های متعدد خاک و تعدادی نمونه‌ی ریشه در طی سال‌های ۸۳-۱۳۸۲ از ریزوسفر چغندر قند جمع‌آوری گردید. نماتدها با استفاده از روش الک و سانتریفوژ از خاک استخراج و کشتن، ثابت کردن و انتقال آنها به گلیسرین خالص طبق روش تکمیل شده دگریس (De Grisse, 1969) انجام شد. از نمونه‌ها اسلایدهای موقت و دائم تهیه گردید. اسلایدهای تهیه شده با میکروسکوپ نوری مجهز به لوله‌ی ترسیم (Drawing tube) از نظر خصوصیات مورفولوژیک و صفرمتریکی مورد مطالعه قرار گرفتند. بسته به فراوانی نماتدها در ماده‌ها از ۱۵-۵ و در نرها ۵-۱ فرد اندازه گیری و ضرایب مربوطه محاسبه گردید. گونه‌های نماتدهای انگل گیاهی بر اساس صفات مورفولوژیک، پارامترهای مورفومتریک و با استفاده از منابع مختلف و معتبر شناسایی گردید. در این بررسی ۱۷ گونه متعلق به ۸ جنس به شرح زیر شناسایی شدند:

<i>Ditylenchus acutus</i>	<i>Pratylenchoides alkani</i>	<i>Geocenamum brevidens</i>
<i>Ditylenchus kheiri</i>	<i>Pratylenchus brachyurus</i>	<i>Geocenamum rugosus</i>
<i>Ditylenchus longimatrixalis</i>	<i>Pratylenchus neglectus</i>	<i>Helicotyleuchus dihystra</i>
<i>Dityleuchus medicaginis</i>	<i>Pratylenchus scribneri</i>	<i>Helicotyleuchus pseudorobustus</i>
<i>Ditylenchus longicauda</i>	<i>Pratylenchus thornei</i>	<i>Rotylenchus cypriensis</i>
<i>Heterodera schachtii</i>	<i>Tylenchorhynchus mashhoodi</i>	

گونه‌های *Pratylenchoides alkani* و *D. longimatrixalis*، *D. longicauda* برای اولین بار از ایران گزارش می‌شوند. سه گونه‌ی مذکور علاوه بر *Ditylenchus acutus*، *Rotylenchus cypriensis* و *Tylenchorhynchus mashhoodi* برای اولین بار از خاک مزارع چغندر قند گزارش می‌شوند.

Record of plant parasitic nematodes from sugar beet fields in West Azarbaijan province

N. Khezrinejad¹, Gh. Niknam¹ and Y. Ghosta²1- Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, University of Tabriz 2- Department of Plant Protection, Faculty of Agriculture, Urmia University *Khezri_n@yahoo.com*

During the years 2003-2004, and in order to investigate the biodiversity of plant parasitic nematodes of sugar beet fields in West Azarbaijan province a number of soil and root samples were collected from different localities. Nematodes were extracted from soil using sieve-centrifugation method and then transferred in glycerin according to the De grisse (1969) method. Permanent and temporary slides were prepared. Morphological characters and morphometric parameters were studied under the light microscope provided with drawing tube. Measurements were done and relevant indices were calculated. Based on morphological characters as well as morphometric parameters and creditable literatures the species were identified. In this study 17 species belonging to 8 genera were identified as follows:

<i>Ditylenchus acutus</i>	<i>Pratylenchoides alkani</i>	<i>Geocenamum brevidens</i>
<i>Ditylenchus kheiri</i>	<i>Pratylenchus brachyurus</i>	<i>Geocenamum rugosus</i>
<i>Ditylenchus longimatrixalis</i>	<i>Pratylenchus neglectus</i>	<i>Helicotyleuchus dihystra</i>
<i>Dityleuchus medicaginis</i>	<i>Pratylenchus scribneri</i>	<i>Helicotyleuchus pseudorobustus</i>
<i>Ditylenchus longicauda</i>	<i>Pratylenchus thornei</i>	<i>Rotylenchus cypriensis</i>
<i>Heterodera schachtii</i>	<i>Tylenchorhynchus mashhoodi</i>	

Among these species, *Pratylenchoides alkani*, *Ditylenchus longimatrixalis* and *Ditylenchus longicauda* are as new records in Iran. These species plus *Ditylenchus acutus*, *Rotylenchus cypriensis* and *Tylenchorhynchus mashhoodi* are as new records from sugar beet fields.